JAVASCHE COURANT. No. 81.

DINGSDAG *den 8sten Juli 1828.*

OFFICIEEL GEDEELTE.

Besluit van Zijne Majesteit den Koning van den 1sten februari 1828 No. 115.

WIJ WILLEM, *bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.*

Overwegende dat de tegenwoordige betrekkingen tusschen het Rijk en deszelfs overzeesche bezittingen, al aanstonds eene wijziging noodzakelijk maken in de thans gebruikelijke wijze van teruggave der in Oost-Indië geconsigneerd wordende meerdere uitgaande regten op de produkten, welke door vreemde schepen van daar herwaarts worden uitgevoerd, en zulks in afwachting van den uitslag onzer verdere overwegingen nopens dat onderwerp in het algemeen;

Gezien het geheim rapport van Onzen Minister voor de Marine en Kolonien van den 26sten januari ll. litt. H no. 22k;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen, dat de hoogere uitgaande regten, welke door vreemde schepen uit Nederlandsch Indie naar Nederland uitklarende, in Indie geconsigneerd worden, in het vervolg aldaar zullen moeten worden voldaan, in plaats van in gereed geld, in wisselbrieven op Nederlandsche huizen, ten genoege van het Indisch Bestuur, door huizen in Indie gewaarborgd, welke wisselbrieven door dat Bestuur naar Nederland overgemaakt zijnde, na de behoorlijke lossing der lading, hier te lande, ongebroken aangebragt, aan de trekkers of hunne regthebbenden teruggegeven, en in geval geene aanspraak op restitutie mogt bestaan, aan de betrokkenen ter betaling zullen worden aangeboden; zullende het echter, bij gebrek aan wisselbrieven, die de bovengemelde vereischten hebben, aan de belanghebbenden kunnen worden toegestaan om die hoogere regten in gereed geld te consigneren, doch, in dat geval, de teruggave daarvan niet anders geschieden dan te *Batavia*, op vertoon van een, door het departement van Marine en Kolonien afgegeven bewijs, dat het schip met ongebrokene lading eene Nederlandsche haven bereikt en aldaar zijne lading behoorlijk gelost heeft.

En zal de tegenwoordige bepaling in de onderscheidene havens van Nederlandsch Indië worden toegepast, veertien dagen, na dat dezelve in elke plaats, op de gebruikelijke wijze, ter kennis van het algemeen zal zijn gebragt.

Onze Minister voor de Marine en Kolonien is belast met de uitvoering dezes, waarvan, tot informatie en narigt, aan Onzen Minister van Financien zal worden kennis gegeven.

'S GRAVENHAGE, *den 1sten februari 1828.*
(*Geteekend*) WILLEM.
Van wege den Koning,
(*Was Get.*) J. G. DE MEY VAN STREEFKERK.
Accordeert met deszelfs origineel.
De Griffier ter Staats Secretarie,
(*Was Get.*) L. H. ELIAS SCHOVEL.
Voor kopij conform.
De Secretaris Generaal bij het Ministerie voor de Marine en Kolonien.
QUARLES VAN UFFORD.

Door Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal zijn de volgende dispositien genomen:

CIVIEL DEPARTEMENT.

BENOEMD:

Tot eersten deurwaarder bij het hoog geregtshof, *H. Mutter*, thans tweede deurwaarder bij hetzelve hof.

Tot tweeden deurwaarder bij het hoog geregtshof, *J. Andree*, gewezen vaste gecommitteerde bij 's lands pakhuizen.

Voorts heeft Zijne Excellentie het voorzitterschap van de algemeene rekenkamer gedurende de tweede zes maanden van het loopende jaar bij continuatie opgedragen aan het lid, den kolonel *A. Winter.*

BUITENZORG, *den 6den juli 1828.*

Zoo op het oogenblik wordt bij estafette de tijding aangebragt, dat de beruchte muiteling *Mas Djamil*, die in het Bantamsche zoo krachtdadig *Mas Djakaria* ondersteund had, in de handen der wakende policie gevallen is; daar hij zich echter geweldddadig tegen zijne vervolgers verzette, heeft hij dezen zijnen euvelmoed met den dood moeten boeten. Zijn lijk is naar Ceram gevoerd, alwaar het behoorlijk erkend is geworden.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

Het schijnt dat men in Europa nog steeds de vraag opwerpt: *zullen de grieksche zaken oorlog te weeg brengen tusschen de groote mogendheden*, ja, dan neen? Die vraag hooren wij ook soms hier in het midden brengen. . . Zonder onze wijze van zien aan wie het ook zij te willen opdringen, vleijen wij ons nogtans, dat alle vrienden van rust en orde met genoegen zullen lezen het navolgende uittreksel uit de Nederlandsche Staats courant van den 12den maart dezes jaars, dat wij voor ons ten volle beamen.

TURKIJE.

Sedert langen tijd houdt de vraag over vrede of oorlog de algemeene aandacht bezig, zonder dat bij derzelver beoordeeling altijd de vereischte onpartijdigheid in acht genomen wordt, daar, gelijk reeds dikwerf opgemerkt is, al zeer veel bijzondere belangen het oordeel in dezen verstrikken. Vooral in den handel met Staatspapieren, heerscht te dezen opzigte eene zekere heethoofdigheid; en al wie niet met den stroom meêgaat, en zich aan de zoogenaamde denkwijze van den dag blindelings onderwerpt, geldt gewoonlijk voor waanwijs.

Van daar ook in de laatste weken die ontevredenheid van sommigen over dagbladen, welke de zaken van het Oosten niet zoo zwart inzien, als andere, en vasthouden aan het geloof, dat een oorlog tusschen de Porte en de verbondene Mogendheden niet zeer waarschijnlijk is.

Heeft men intusschen de zaken van het Oosten, en den toestand der Porte met betrekking tot de Mogendheden, met bedaard overleg nagegaan, dan zal men ook erkend hebben, dat des Sultans doel niet kan geweest zijn, om den oorlog te beginnen; dat alle zijne toerustingen tot den oorlog slechts aan het denkbeeld moesten toegeschreven worden, dat hij door de Mogendheden daarmede bedreigd werd; dat hij van het zekere verderf moest overtuigd zijn, hetwelk hem dreigde, indien hij den oorlog begon.

Ten opzigte van de Porte is deze staat van zaken dezelfde gebleven, en de waarheid van deze beschouwing is hoe langer hoe meer, en nog onlangs uit de verklaring van den Reis-Effendi, gebleken. En wat stelde men nu daar tegen over, om het onvermijdelijke van eenen oorlog te bewijzen? Eene reeks van berigten uit Frankfort, uit Augsburg, uit Neurenberg, van den Donau, van den Necker, van de Russische grenzen, die allen daarop neder komen, dat er bewegingen in het Russische leger plaats hebben, dat men in de Vorstendommen voor oorlog vreest, dat de Russen en ook de Polen, dien wenschen, en dat — de handel onder den tegenwoordigen staat van zaken kwijnt.

Ter waardering van deze berigten, die nog daarenboven van bijzondere en onbekende personen afkomstig zijn, verdient het onder anderen opmerking, dat zoowel toen, volgens alle ambtsberigten, de verbindtenis van Konstantinopel met Europa, door de maatregelen der Porte, afgebroken was, als toen laatstelijk de Turksche post, wegens ingevallen vorst niet konde aankomen, en men te Weenen weken achter een zonder berigten bleef, de *Allgemeine Zeitung* echter dag aan dag voortging met brieven uit Konstantinopel mede te deelen, die of van zeer oude dagteekening waren en reeds meermalen gediend hadden, of misschien nooit uit Konstantinopel gekomen waren. Van zulke berigten nu las men dagelijks nieuwe mitbrengingen; en men deed oude gebeurtenissen als nieuwe voorkomen, die de waarschijnlijkheid van eenen oorlog heetten te versterken, welke volgens die voorspellingen reeds maanden geleden had moeten begonnen zijn—maar waarvan zich thans nog niet meer blijken opdoen, dan destijds; terwijl integendeel vele omstandigheden de hoop op het behoud des vredes moeten opwekken.

Men heeft toch gelegenheid genoeg gehad, om op te merken, dat de Porte, gedurende den geheelen loop der zaken, getrouw gebleven is aan hare oude Staatkunde, welke *traineren* tot grondslag heeft, ten einde te beproeven of daarmede ook iets te winnen zij. In de tegenwoordige omstandigheden werd zij in die Staatkunde welligt nog door verkeerde raadslieden versterkt, die haar in het denkbeeld bragten, dat indien zij, door de onderhandelingen te rekken, slechts tijd konde winnen, het Verbond der Mogendheden spoedig van zelf zoude verbroken, en zij van derzelver lastige eischen ontslagen worden. Toen echter de ongegrondheid dier verwachting allengs begon te blijken, en eindelijk het voorval bij Navarino genoegzaam toonde, wat men verder van de zamenwerking der Mogendheden te wachten had, schijnt men der Porte meerdere opregtheid, meer voorbedachtheid in de onderhandelingen, en zelfs toegeefelijkheid op eenige punten te hebben aangeraden; — doch deze, vasthoudende aan het eens opgevatte denkbeeld, moest daarin noodzakelijk nog versterkt worden door den argwaan, dat hare oude raadslieden en vrienden nu eene lijn met hare vijanden begonnen te trekken; en zoo bleef zij voor en na hetzelfde stelsel volgen. En in de daad nam de zaak één oogenblik eene wending, als of de Staatkunde des Divans met den besten uitslag bekroond zoude worden, toen namelijk in Frankrijk en in Engeland kort op elkander eene geheele verandering van Ministerien plaats greep, waardoor men in het onzekere geraakte, of de nieuwe Besturen de voetstappen hunner voorgangers zouden

drukken, dan of zij opzigtelijk Griekenland andere gevoelens koesterden.

En ofschoon nu deze vrees blijkt ongegrond geweest te zijn, — daar men meer en meer de zekerheid krijgt, dat de nieuwe Ministerien zich stiptelijk naar de verbindtenissen hunner voorgangers willen gedragen, dat de Mogendheden nog even naauw verbonden zijn als te voren, en dat hun doel steeds blijft, om het Oosten te *bevredigen*, — is het echter een natuurlijk gevolg van die verandering in het Bestuur van twee dier Mogendheden, dat er, gedurende eenigen tijd, eene zekere weifeling in derzelver houding scheen plaats te hebben, die te sterker moest zijn, naar mate in die beide landen, de inwendige aangelegenheden, nog meer dan de buitenlandsche betrekkingen, de aandacht der Ministers vereischten, alvorens zij met kracht de verdere uitvoering van het begonnen werk in het Oosten konden bij de hand nemen. Dit, en waarschijnlijk ook het jaargetijde, had noodzakelijk eene tijdelijke werkeloosheid ten gevolge, die zich ook in het onbepaalde heen en weder trekken der Gezanten openbaarde; en die de Porte, vrij natuurlijk, als eenen zegepraal harer Staatkunde moest beschouwen, waardoor zij in dezelve bevestigd werd, en nu ook meende van haren kant slechts eenige meerdere hevigheid aan den dag te mogen leggen, om haar doel geheel en al te bereiken.

Is dit nu de tegenwoordige stand van zaken, dan mag men het immers waarschijnlijk stellen, dat, zoodra de Mogendheden verder voortgaan met de uitvoering van het verdrag van Londen, en, door het nemen van krachtdadige maatregelen, (waartoe welligt ook de troepen zullen moeten gebezigd worden, welke men sedert eenige dagen gelezen heeft, dat te Toulon bijeen verzameld worden,) doen zien, dat het met die uitvoering ernstig gemeend is, de Porte de verstandigste partij zal kiezen, en liever aan eischen toegeven, die haar in allen gevallen slechts eene gedeeltelijke schade toebrengen dan zich aan oneindig grooter gevaren bloot te stellen.

Ten slotte moge hier het navolgende, uit het Engelsch Ministerieel avondblad ontleende, eene plaats vinden ter geruststelling voor de zulken die nog steeds eenige vrees voor oneenigheid tusschen de Mogendheden blijven koesteren. Na zich over den toon, van den, in ons no. 52(*a*) medegedeelden brief van de Russische Grenzen (uit de *Allgemeine Zeitung*) en waarin onder anderen de aanspraak des Konings van Engeland eene afscheids rede aan zijne Bondgenooten genoemd wordt, beklaagd te hebben, zegt dat blad: „Het zoude al een „groote nieuweling in de staatkunde moeten zijn, die slechts een „oogenblik in het denkbeeld konde verkeeren, dat in dezen brief „de ware gevoelens van het Russische Kabinet geschilderd wor„den. Het is de moeite niet waard, over zulk een berigt rede„neringen en wederleggingen te maken; wij bepalen ons „dehalve tot de verzekering, dat Engeland even zoo min „wantrouwen omtrent Rusland of Frankrijk koestert, als deze „Mogendheden omtrent Engeland doen. Gezamenlijk hebben „zij zich een vast en bepaald doel voorgeschreven, en *beoogen* „*niets anders, dan de handhaving van vrede en rust in Europa*.

JAAR-MARKTEN.

BATAVIA den 7 juli 1828.

Gedurende de laatste dagen van de maand mei, en de eerste van de l. l. maand juni, is te Soerabaija de tweede jaarlijksche markt gehouden. Zigtbaar was gedurende de marktdagen de meerdere toevloed dan bij de eerste jaarmarkt, en merkbaar het meerdere debiet, vooral in vee, zoodat het geen twijfel meer lijdt dat de inlander het nut van deze instelling reeds begint intezien, en tot zijn voordeel aantewenden. — Gedurende de vier eerste marktdagen zijn er verkocht 72 *Buffels*, 18 *Koebeesten* en 8 *Paarden*.

De premien zijn behaald:

Voor het schoonste paard, door den inlander *Wiero Setjo* ƒ 50.
» » » koebeest, » » » *Sagie* - 12.
» den » buffel » » » *Zetje Lahat* - 12.

De verkoop van allerlei handelwaren is zeer levendig tegen redelijke prijzen geweest. Men heeft opgemerkt dat onder de menigvuldige goederen, die ter markt zijn gebragt, men geene gereedschappen voor den landbouw heeft aangetroffen; die objecten van algemeene behoefte voor den inlander zouden waarschijnlijk toch wel vele koopers gevonden hebben.

Den 16, 17 en 18 junij is ook te Buitenzorg, in de zoogenaamde Impang, voor den Dalhem van den Regent, de eerste jaarmarkt gehouden; alles was door ijverige bezorging van den toen nog fungerenden assistent resident Launij, op de doelmatigste wijze ingerigt. De kramen waarin de kooplieden hunne ter markt gebragte waren konden opslaan, waren allen regelmatig geplaatst, zoodat de koopers, even als in het vaderland, zeer geschikt door de reijen konden heen en weder wandelen. Goederen van allerlei aard werden aangebragt, en van de hand gezet; er werd voor bijna ƒ 2000 aan lijwaden gedurende twee dagen verkocht, en als men nagaat, dat die verkoop is geschied bij kleine stukjes van 4 à 5 ellen, dan kan men niet ontkennen, dat zulks nog al van eenig belang is geweest. Buffels en Paarden waren niet menigvuldig maar schoon. Het is te verwonderen, dat men geene koebeesten ter markt heeft gebragt, veelligt is daarvan deze reden te geven, dat de inlander in het Buitenzorgsche zich niet op die veeteelt toelegt, dat zulks alleen door de groote landheeren gedaan wordt, en dat deze, hun vast debiet hebbende, geene concurrentie ter markt hebben gezocht. Jammer is het nogtans dat ook zij zoo veel mogelijk deze nieuwe inrigting niet begunstigen.

De laatste marktdag, bestemd tot de uitlooving der door het Gouvernement verleende premien, werd door de tegenwoordigheid van Z. E. den Kommissaris Generaal opgeluisterd. Z. E. werd in eene fraaije, opzettelijk opgerigte pendoppe ontvangen, begaf zich vervolgens ter markplaats, om alles naauwkeurig te bezigtigen en, na met belangstelling alle de *details* te hebben nagegaan, werden de premien, in Hare tegenwoordigheid, toegekend:

Voor het schoonste paard, aan den Radeen *Adi Pattij*, Regent van Buitenzorg ƒ 50.

Zoo wij vernemen is dit paard verkocht voor ƒ 1400.

Voor den schoonsten buffel, aan den chinees *Lie Hoaijtong* ƒ 12.

Na dat dit was afgeloopen, werd Z. E. met de heeren van Hoogstdeszelfs gevolg, en de aanzienlijkste ambtenaren en inwoners van Buitenzorg, aan een déjeuner, dat in bovengenoemde pendoppe door den assistent resident in gereedheid was gebragt, genoodigd. Dit goedgunstig aangenomen hebbende, werd het overige van den morgen in gepaste vrolijkheid doorgebragt. Des nademiddags werden alle aanzienlijke inwoners en aanwezige vreemdelingen door Z. E. ter maaltijd genoodigd.

Verslag van den Handel, Scheepvaart en inkomende en uitgaande Regten, over 1826.

(Vervolg van No. 78).

Il m'a été très agréable d'apprendre que Mr. Kruseman avait aux yeux du gouvernement, mis dans un jour favorable les prétentions des propriétaires de bâtiments coloniaux, en proposant de les faire recevoir dans les ports belges sur le même pied que les vaisseaux nationaux. Si cette mesure est adoptée, elle contribuera beaucoup à écarter ce malheur dont Mr. Kruseman se plaint tant, que les bâtiments étrangers viennent absorber une si grande partie dans le commerce de retour entre Java et la mère Patrie.

Puisque cette proposition est encore en discussion, je crois que pour contrebalancer, les bâtiments nationaux devraient être admis dans tous les ports de Java et dépendances et être mis à même par ce moyen, à transporter des marchandises d'un port à l'autre, à condition que ces mêmes objets ont formé une partie de leurs cargaisons d'Europe, ou ont été chargés à fournir des fonds à acheter la cargaison de retour.

Que l'on veuille observer que tout ce que j'ai dit sur notre navigation, a pour objet l'extension et l'encouragement de notre culture, et si ma dernière proposition blesse les propriétaires de bâtiments coloniaux, j'espère que nous sommes arrivés à un point, où les intérêts de la colonie seront les premiers pris en considération et où tous ceux, individuels ou d'une moindre importance, feront taire leurs prétentions à une protection ou des privilèges particuliers, si leur existence tend à écarter un but général aussi désirable.

Les propriétaires de bâtiments coloniaux ont certainement de grands titres à une considération particulière, car, c'est en fermant les ports de l'Est à tous les bâtiments, à l'exception des coloniaux, que le gouvernement avait excité plusieurs spéculateurs à en faire construire à Java. Quelques maisons de commerce de Batavia, avant de poser la quille de leurs vaisseaux, firent directement cette question au gouvernement, si les ports de l'Est resteraient fermés ou non? il leur fut repondu affirmativement! et dès-lors par cette assurance, on vit s'élever sur les chantiers grand nombre de bâtiments d'un tonnage considérable. Je repète donc [illegible] des titres à la considération du gouvernement, mais j'espère que dans les circonstances actuelles ils voudront bien envisager l'admission de leurs bâtiments dans les ports belges sur le même pied que ceux de la mère Patrie, comme un dédommagement équivalent à la déclaration de ports libres à Java et dépendances, aux bâtiments nationaux; circonstance qui ne peut manquer d'être très avantageuse à notre agriculture et dont l'efficacité est si bien démontrée pour notre commerce.

Lorsque le Baron Van der Capellen ouvrit les ports de *Samarang* et de *Sourabaija* (vide Staatsblad No. 48, dd. 31 dec. 1825), au commerce étranger, il assura aux vaisseaux coloniaux par l'art. 2 du même arrêté *le privilège exclusif, de transporter des denrées et des marchandises d'un port à l'autre de nos possessions aux Indes.* La partie exclusive de ce même article 2 paraît avoir échappé à l'interprétation des autorités même; car, je crois qu'en plusieurs circonstances, les vaisseaux étrangers ont joui du même droit que les précités, en apportant à Java des produits de nos établissements extérieurs, en contravention à la loi; en tout cas, il semble que le gouvernement a bien réfléchi qu'une pareille restriction était incompatible avec cette liberté de commerce énoncée dans le préambule de ce même arrêté, et qu'il a fermé les yeux sur ces infractions: nous en avons en effet une preuve dans l'arrêté du 26 avril 1826, Staatsblad No. 16, par lequel un droit d'importation *de douze florins par pikol est levé sur le gambier amené par les bâtiments étrangers, et de 8 par les nationaux.*

Des deux choses l'une, ou Mr. Kruseman a ignoré, ou glissé sur la loi du 31 décembre 1825, ou il a fait cette reserve avec intention, en faveur de l'importation du gambier, pour prouver combien l'[illegible] se trouvait en pratique opposée à tout sain principe de commerce.

Il paraît donc, que la mesure que je propose maintenant, est déjà en quelques cas véritablement en vigueur, et quoique la loi en faveur de la navigation coloniale n'a pas été revoquée, nous pouvons envisager l'arrêt précité du 26 avril 1826, comme modifiant et annulant l'article 2 de l'arrêté du 31 decembre 1825 No. 48. On peut en tout cas avancer que le gouvernement, dans le cours de l'année passée, a reconnu à quelques bâtiments nationaux le privilège de prendre des cargaisons dans les ports d'Est de Java; sans doute par là on avait reçu un meilleur prix pour leur café, par la différence du fret, et des autres dépenses qu'il aurait eu à supporter, en les faisant d'abord transporter à Batavia, Samarang, ou Sourabaija; *et si ces cafés avaient appartenu au cultivateur immédiat, il lui en serait revenu tout le même bénéfice.*

La citation de cette contradiction susmentionnée dans quelques unes de nos lois commerciales, convaincra j'espère Mr. Kruseman, qu'une analyse détaillée, mentionnant les effets que les lois existantes ont sur notre commerce, est de toute nécessité, pour juger avec connaissance de cause du sujet que traitent ses *Verslagen*, et que nous pouvons attendre de lui un préambule plus satisfaisant à son ouvrage pour 1827, qui j'apprends est maintenant sous presse.

(*a*) Dien brief zullen wij in een volgend nummer mededeelen.

Comme le rapport de Mr. Kruseman traite de notre commerce en général il ne sera pas déplacé d'appeller son attention sur le mode de perception de nos droits d'exportation. D'après son état du rendement des droits de sortie en 1826, il paraît qu'ils se sont élevés à *f* 1,068,137 et que les droits de 340,059 pikols de café donnent seul la somme énorme de *f* 828,195, tandis que les autres articles de moindre importance qu'il qualifie du titre général de *Diverse goederen* rapportent à peine une somme de *f* 54,720 (les articles pas compris en *diverse goederen*, payent un droit de sortie par tarif.)

Le café est évalué par Mr. Kruseman à *f* 6,791,945, et les *diverse goederen* à *f* 2,736,009, en comparant donc, les valeurs citées, aux montants des droits levés, l'observateur le plus superficiel se trouvera choqué à voir, que le planteur du café est le seul qui soit taxé d'une manière aussi exorbitante, à subvenir aux dépenses du gouvernement, puisque tous les autres articles ne payent en proportion qu' $\frac{1}{8}$me du premier.

Pour prouver cela plus clairement, citons le tableau des droits de sortie de Mr. Kruseman, et puisque d'ailleurs il aime les chiffres, mettons en chiffres le montant que payent pCt nos différents produits.

Le café paye environ . . .	12 pCt
» Poivre	8 id.
» Ris, pas encore . . .	3 id.
Les épiceries, l'une parmi l'autre	9 id.
L'étain	8 id.
Les nids des oiseaux, par des bâtiments nationaux . . .	6 id.
et par des bâtiments étrangers	12 id.
Diverse goederen . . .	2 id.

Le sucre est libre de tous droits par les bâtiments nationaux, et ceux étrangers soumis à *f* 1 par pikol, qui d'après l'évaluation de Mr. Kruseman ont, dit-il, rapporté en 1826 *f* 1¼ pCt.

(Dans toutes ces estimations ne sont pas compris *geconsigneerde regten*, ou les 5 pCt pour les *zeewerken*).

Par le Besluit de 14 dec. 1824, Staatsblad No. 45, le gouvernement avait declaré le sucre chargé sur les vaisseaux nationaux libre des droits de sortie, pour mieux encourager la fabrication, *quand leurs mesures antérieures avaient déjà détruit toute cette branche de culture*, et ne ressemble pas mal à l'œuvre de ce manant, qui ferma soigneusement les portes de l'écurie, quand les chevaux en étaient volés.

Si lors de l'arrêté susmentionné l'intention du gouvernement était de favoriser la culture du sucre plus spécialement que toutes les autres branches d'industrie agricole, l'expérience a prouvé de la manière la moins dubieuse, qu'il s'est trompé, car au lieu de voir par là, la culture du sucre s'augmenter, elle est dégénérée graduellement d'année en année, et en est maintenant au point de pouvoir à peine subvenir à notre propre consommation. Lorsque l'arrêté susmentionné fut mis à exécution, tous les moulins de sucre dans le district de *Japara* étaient en état de stagnation; à *Chéribon*, et dans cette division le produit en était de peu de conséquence; et maintenant ce n'est pas l'exemption des droits de sortie qui excite les propriétaires de moulins à sucre à recommencer leurs opérations; mais c'est l'élévation des prix; c'est que le gouvernement a regagné la confiance; c'est, que les planteurs peuvent maintenant aller acheter des buffles dans les Préanger ce qui autrefois était prohibé; c'est que le gouvernement et ses employés ne mettent plus d'entraves à la culture, en accordant aux planteurs des mains d'oeuvres de Chéribon et de Pecalongang. Voila les véritables causes de ce reveil parmi les planteurs du sucre, et sans leur influence, l'arrêté du 14 decembre 1824 no 45 serait resté perdu dans la foule des nullités.

Le gouvernement étant actuellement lui-même surchargé de dépenses extraordinaires, nous ne pouvons pas attendre, de lui voir faire le sacrifice d'une partie de ses revenus; mais sans les préjudicier, il peut atteindre un résultat des plus avantageux de quelques simples modifications, dans le mode de perception, à la facilité des cultivateurs, dont les efforts peuvent contribuer de beaucoup au rétablissement de nos finances et de notre commerce.

Il est sans contredit, que le gouvernement doit protéger également les intérêts des colons, et jamais de favoriser telle ou telle classe de planteurs, au détriment de telle autre, et par là que les planteurs de sucre doivent payer aussi bien que tout autre planteur le même droit de sortie.

La seule manière à faire la perception est, en prenant les droits de douane tant pour cent, sur la valeur actuelle des denrées dans les marchés, car il me paraît qu'aucun autre systême de taxe ne pourrait atteindre le but desiré, car alors la taxe tombe avec égalité sur tous nos produits, et le planteur payera d'après la valeur de ses produits. Par tarif le résultat ne repondroit jamais à l'attente, car le cultivateur payerait au gouvernement, quand son café lui rapporterait 60 florins par pikol, la même taxe que quand il ne lui vaudrait que *f* 20, dans le premier cas, elle ne serait pour lui, qu'une bagatelle, et dans le second une somme exorbitante peut être même égale à son bénéfice net.

Un tel changement dans le systême peut être introduit aisément, sans aucun sacrifice de la part du gouvernement, car supposons que tous nos produits d'exportation pour 1826 évalués par Mr. Kruseman à *f* 12,791,343, ont été soumis aux mêmes droits de sortie, par exemple 8 pCt., la même somme aurait été perçue, que maintenant par le systême en vigueur, et le café aurait payé 4 pCt. par pikol de moins.

Généralement par tout en levant des droits en pCt. on doit tâcher autant possible d'exempter de droits onéreux tous nos produits destinés pour notre commerce extérieur, comme le café, le sucre, le poivre, et l'indigo, et je ne doute aucunément que la différence en moins, que cela occasionnerait au produit des droits de sortie, se trouverait facilement sur l'augmentation de droits que subiraient tous les autres articles d'exportation d'une moindre importance; l'effet du change mettrait alors les planteurs en général à même de faire leurs estimations avec plus de précision, et soulagerait le planteur de café, qui aux prix actuels, ne retire de sa culture qu'un très mince, ou point de bénéfice net.

J'ai réuni ces observations sur les droits d'exportation, dans l'unique but d'appeller l'attention de Mr. Kruseman sur un sujet d'une aussi grande importance à notre culture et au commerce, et je suis certain que son habileté lui suggérera bien quelque moyen de remédier à ce que le systême actuellement en vigueur a d'erroné.

Je crains toujours que parceque les recettes de douane pour 1827 ont rapporté beaucoup, on en vienne à la conclusion que notre commerce est très florissant, cette circonstance en effet n'est pas une preuve de l'amélioration de notre commerce avec l'étranger, et doit être envisagé avec beaucoup de prudence, car d'après les tableaux de Mr. Kruseman, on ne voit que trop clairement le peu de valeur de nos produits d'exportation, et rien ne me frappe d'avantage que la petite quantité de riz exportée en 1826, en la comparant à ce qu'était autrefois l'exportation de ce produit.

Tant qu'après avoir fourni à tous nos besoins, nos produits n'offrent pas un excédent, notre commerce ne peut ni augmenter, ni présenter des résultats plus avantageux, car, comme l'observe très justement certain auteur, par une loi naturelle que ni les efforts, ni toute l'adresse de l'homme ne peuvent contrecarrer ni modifier, l'extension et l'étendue du débouché que nous offrons aux denrées étrangères, doivent être proportionnées à l'excédent de nos produits coloniaux sur notre consommation propre, détruisez cet excédent et avec lui doit tomber à l'instant même tout commerce étranger, qui montera, ou descendera dans la même proportion.

Une proposition ne peut pas être plus claire que celle, qu'en tout pays jouissant d'un territoire étendu, et jaloux de son indépendance, la culture du sol sera le premier objet de considération, comme formant la seule base de richesse publique qui ne soit pas chancelante. Partout où l'agriculture est poussée avec vigueur, intelligence et succès, les autres classes de la communauté doivent participer à sa prospérité, mais partout où la culture n'est pas encouragée, est abandonnée, ou mal menée, là par une loi naturelle qu'aucune puissance humaine ne peut neutraliser, tous les autres intérêts de la communauté doivent retrograder, tomber en décadence, et à la fin périr.

Comme Mr. Kruseman est le plus spécialement chargé de cette branche d'administration qui a rapport à l'agriculture et au commerce, il est aussi le plus spécialement à même de s'en occuper, et qu'il me pardonne si je me vois forcé de dire que jusqu'à ce jour, il paraît avoir accordé trop peu d'attention à ces deux grandes sources d'opulence publique. La nature de ses fonctions lui attire certainement beaucoup de travail mais je crois qu'il pourrait encore sacrifier un peu plus de son tems à s'efforcer par son expérience, et ses connaissances locales, à soumettre quelque systême général, dont les principes relatifs au commerce et à l'agriculture *puissent être en harmonie*. Pour atteindre ce but avec efficacité, il doit d'abord se dépouiller de tous ses préjugés nationaux ou personnels; ce doit être un systême fondé sur l'expérience du tems et des événements, qui ont été trop marqués pour être facilement oubliés; il ne doit pas venir avec ses notions d'économie politique, pour les appliquer à un peuple tel que le Javanais; il doit prendre les choses comme elles sont, et ne pas devancer le tems, et s'efforcer de rendre son systême applicable à l'état présent des affaires, d'assurer protection à ceux qui sont embarqués dans des difficultés agriculturales, et leur donner toutes les facilités requises par la rigueur des tems; enfin, il doit changer généralement d'opinion sur le caractère des Javanais, et cesser de croire qu'ils sont si aisément dupés. Il ne sont plus ce peuple qu'ils étaient il y a 20 ans; ils connaissent parfaitement leurs intérêts privés, il n'a donc pas à craindre que les Européens ou les Chinois, les volent, les trompent, ou les abusent.

(*Het vervolg hierna*).

BRUXELLES, *3 février*.

Le 14 décembre dernier l'empereur de Russie a adressé au ministre des finances un ukase par lequel, prenant en considération la pétition des sieurs Lensen et Detege, sujets des Pays-Bas, sollicitant en faveur de la société de commerce de ce royaume, l'autorisation d'établir à Odessa la principale factorerie de ladite compagnie, S. M. I. accorde cette autorisation pour 15 ans. Cette factorerie pourra établir des comptoirs particuliers dans la nouvelle Russie et la Bassarabie, et un commissionnaire russe à Kiakhtâ.

La factorerie est autorisée à jouir, pendant 15 ans, du transit des thés de Chine, d'après des licences qui lui seront délivrées, conformément aux lois existantes.

4 février.

Il y a des gens qui attachent beaucoup moins d'importance à connaître comment s'arrangeront les affaires de la Grèce, qu'à savoir conserver des œufs frais, préserver les fruits de la gelée, et faire des confitures ou de bonnes liqueurs de ménage. C'est pour cette classe d'individus, habitant la campagne par goût ou par nécessité, qu'est établi le *Journal des familles*. Cette feuille, qui paraît tous les mois, s'occupe presque exclusivement d'économie domestique ou d'horticulture. Rien de plus innocent, par conséquent, que les matières qu'elle traite; et, en France où elle est également répandue, il est encore sans exemple qu'elle ait éveillé l'attention de la ci-devant censure, ou qu'elle se soit brouillée avec le ministère.

Les numéros d'octobre, novembre et décembre 1827 et janvier 1828, que nous avons sous les yeux, contiennent une foule de recettes ou de procédés fort curieux, et d'articles intéressans; on y trouvera quelques détails singuliers sur un homme, âgé maintenant de 75 ans, et qui, depuis 25 ans, n'a rien mangé de cuit ou de fermenté. Il mange sa viande et les légumes sans cuisson ni préparation, ne boit que de l'eau, etc.

On y remarquera également un article très-bien fait, contenant des vues générales sur l'établissement des sociétés agronomiques.

Mais nous nous arrêtons ici; nous en dirions trop peut être pour les personnes qui s'occupent exclusivement de politique; et nous n'en dirions point assez pour les autres. Celles là doivent se procurer le *Journal des familles*; elles ne regretteront pas le prix de leur abonnement.

[*J. de la Belgique.*]

INVENTIONS ET DÉCOUVERTES.

Un tanneur de Berncastel, sur la Moselle, nommé Jean Rapedius, vient de trouver une nouvelle espèce de tan propre à la confection des cuirs. La matière dont il se sert est la plante connue sous le nom de Myrtile, *Vaccinium Myrtilus* (Linnée). On la recueille au printems, de préférence, parce que dans cette saison elle se dessèche plus facilement et se prête mieux à la mouture. Trois livres et demie de ce tan suffisent pour fabriquer une livre de cuir, tandis qu'il faut six livres de tan de chêne pour produire la même quantité de cuir. Par ce nouveau procédé, les tanneurs peuvent gagner quatre mois sur le temps nécessaire pour la fabrication de cuirs forts. [illegible] le cuir qui en est résulté, a constaté que jamais on n'en avait vu d'aussi bon; que chaque paire de souliers pourrait durer deux mois de plus qu'avec du cuir ordinaire; que la peau du col, qui se prête difficilement à la main d'œuvre, devient forte et élastique comme celle des autres parties.

Le sieur Mathias Bastien, marchand de vins, à Berncastel, se dispose à entreprendre la fourniture de myrtile aux tanneurs du Grand-Duché.

Le gouvernement prussien est attentif au succès de cette découverte, et son auteur ne manquera pas d'être recompensé avec magnificence par S. M. le roi de Prusse.

(*J. de Luxembourg.*)

CORRESPONDENTIE.

Wij hebben het volgende vier regelig versje, aan den heer *Louis* gerigt, ter plaatsing in ons blad ontvangen. Wij hadden gehoopt, dat na den welmeenenden raad, die wij ZEd. met de beste inzigten gegeven hadden, (zie onze courant van den 7den junij no. 60) ZEd. zou berust hebben in hetgeen gezegd was. Dan, zijn brief van den 14den junij j. l., geplaatst in ons blad van den 5den dezer, geeft ons de overtuiging, dat den heer *Louis*, die raad maar *half en half* aangenaam is geweest. Het doet ons moeite; wij hadden het *daar* gaarne bij laten blijven; maar daar zulks het voornemen van den heer *Louis* niet schijnt te wezen (en wij willen ZEd. niet in den weg staan), zoo nemen wij gaarne de taal van een' zijner vrienden over; [illegible] dan de onze!

Lorsque ta franchise ordinaire
Offre à nos yeux la vérité;
Un conseil devient nécessaire,
[illegible] faut, si tu veux être aimé,
Savoir parler, mais plus souvent te taire.

C. A. COMMEGRAIN.

SCHEEPSBERIGTEN.

STRAAT-SUNDA.

Doorgezeild.

Juli [illegible] schip *Goed Succes*, Durant, van Manilla den 3den junij, naar Bombaij.

BATAVIA.

Aangekomen.

Juli 4—Eng. schip *John*, J. Moncrief, van Soerabaija den 28sten junij, passagier: de heer W. Maclean.

Juli 5—brik *Passekan*, Lie Kiem, van Pekalongang den 1sten julij. — schip *Boerong Lautan*, [illegible] van Rembang den 10den junij. — Fransch [illegible] passagiers: de heeren [illegible]

Juli 6—schoener *Haphin*, Ten Tjongnjan, van Timor-Koepang den 12den junij. — schoener *Rembang*, J. B. Berest, van Pamanoekan den [illegible] julij. — brik *Willem*, M. Schaap, van Rotterdam den 31sten december [illegible], passagiers: de heer H. A. Rosenwald en vrouw, mevrouw Sangai geb. Schultz.

Vertrokken.

Juli 4—Z. M. brik *Haaij*, luitenant der 1ste klasse G. E. Pool, Koerstellende om de noord. [illegible]

Juli 6—brik *Carolina*, Tarroedien, naar Japara. — schoener *Falthabair*, [illegible], naar Samarang.

Juli [illegible] schip *Cornelis Houtman*, G. de Jong, naar Japan. — schip *Buitenzorg*, [illegible], naar Patjietan.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. korvet [illegible]; schepen Elizabeth, De Vrouw Maria, Kolonist, Diedericka, [illegible], Vrouw Catharina Elizabeth, Abel Tasman, Oeij Sinjo, Jessij, Boerong [illegible]; stoom-boot Van der Capellen; brikken Osiris, Tan Goan [illegible], Nederlander, Indramajoe, Peenghoeij, Pasekan, Willem; schoeners [illegible], Haphin, Rembang; bark Experiment. — Eng. schepen Carolina, Marquis of Huntlij, Louisa, John; brik Alexander. — Amerik. schepen Ganges, Asia, Champion; brik De Witte Clinton; schoener Greijhound. — Hamburgsch schip Sophia. — Portugeesch schip Gratidao. — Fransch schip [illegible]. — Chineesche jonken Kim Hok [illegible], Hokgoan.

SAMARANG.

Aangekomen.

Juni 29—Arab. schip *Joedul Rachman*, M. Monteiro, van Amboina over Grissee, met Zr. Ms. troepen, passagier: de heer J. M. Samoit.

Vertrokken.

Geen.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Juni 29—brik *Onderneming*, N. N. Martens, van Banjermassing den 16 junij.

Vertrokken.

Juni 28—Z. M. transport-boot *No. 4*, kadet J. W. Stolze, koersstellende om de oost.

Juli [illegible] *Kim Hokhin*, I-Ap Hoe, naar Samarang en Batavia.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregat *Dageraad*; korvet *Zwaluw*; schepen Louisa, The Armenian, Aurora, Rosalie, Anna Augustina, Boerong, Phata Rachman, Grace, Fatalkair; brikken Margaretta, Teksing, Ondernemer, Onderneming; schoener Cecelia; kotter Dolphijn. — Eng. schepen Marmion, Florentia. Chineesche [illegible], Sinnieh.

GRISSEE.

Aangekomen.

Juni 29—schoener *Lamber*, Dolangan, van Bankallang.

Vertrokken.

Juni 29—brik *Onderneming*, N. N. Martens, naar Soerabaija.

Schepen liggende ter reede.

Schepen Fatal Rachman, [illegible], Joedul Rachman, Oemar Osman, Ijdrus, Jadul Karim, Fait Allam, Faidul Karim, Manok, Lord Minto, Machbar, [illegible]; brikken Wilhelmina, Sophie, Boeang Bessie, Pompelmoes, [illegible] katanjar, Kampar, Geap Goan, Salee, Farol Ganie; schoeners Anna [illegible], Herman Willem Daendels, Fatal Mobin, Lamber.

ADVERTENTIEN.

De Resident van Batavia, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, maakt bij deze bekend, dat op aanstaanden zaturdag, den 12den dezer, in het lokaal der Beurs, eene openbare veiling zal worden gehouden van Gouvernements producten, bestaande in foelie, notenmuscaat, garioffelnagelen, en vogelnestjes, op zoodanige voorwaarden als ten dage der verkooping zullen worden bekend gemaakt, zullende de koopers slechts een derde der koop-penningen in zilveren munt, of in bankpapier, behoeven te voldoen.

De Resident voornoemd,
Bij absentie.
Batavia, *De Secretaris,*
den 4den julij 1828. B. J. ELIAS.

—De Resident van Batavia maakt bij deze bekend, [illegible] aanstaanden donderdag den 10den dezer, ter plaatse alwaar dien dag vendutie zal worden gehouden, publiek aan den meestbiedenden zal doen verkoopen de te Pakkalongan gestationeerd geweest zijnde en thans gesupprimeerde [illegible] praauw, zoo als dezelve is liggende aan 's lands werf aldaar.

De Resident voornoemd,
Bij absentie.
Batavia, *De Secretaris,*
den 7den julij 1828. B. J. ELIAS.

—De Resident van Batavia als daartoe behoorlijk geautoriseerd, maakt bij deze bekend, dat hij op aanstaanden donderdag, den 10den dezer, des morgens precies ten [illegible] ure, publiek zal uitbesteden de leverantie van 5000 pond pluksel ten dienste van het magazijn van geneesmiddelen.

De gegadigden worden uitgenoodigd om hunne geslotene inschrijvings billetten ter behoorlijker tijd intezenden en om de te houden uitbesteding te komen bijwonen; zullende aan den minsten inschrijver door den eventuelen aannemer worden uitgekeerd eene premie van 1 pCt. van het bedrag der te bedingen aannemings penningen.

De Resident voornoemd,
Bij absentie.
Batavia, *De Secretaris,*
den [illegible] B. J. ELIAS.

—De Resident van Batavia, waarnemend Resident van Samarang, brengt bij deze ter kennisse van het algemeen, dat ten zijnen bureele eene inschrijving geopend is, voor de levering der in de residentie Samarang, voor 's lands dienst benoodigde rijst, gedurende het eerste halfjaar 1829.

Verzegelde inschrijvings-billetten, bevattende van binnen den naam en woonplaats des inschrijvers en den prijs, waarvoor ingeschreven wordt, en voerende tot opschrift inschrijvings-billet op de leverancie van rijst, zullen ontvangen worden tot en met den 31sten julij aanstaande; zullende op vrijdag den 1sten augustus, des voormiddags 9 ure, de publieke uitbesteding, onder nadere approbatie van het Gouvernement, plaats vinden.

Samarang, *De Resident voornoemd,*
den 28sten junij 1828. HESIER.

—De Resident van Soerakarta, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, maakt bij deze bekend, dat te rekenen

(*Zie verder het Bijvoegsel.*)

Bijvoegsel der Javasche Courant.

DINGSDAG, den 8sten Juli 1828.

heden ten zijnen kantore inschrijvings-billetten zullen worden ontvangen, voor de aanneming van de volgende werken en reparatien aan de civiele gebouwen in de residentie Soerakarta, over het loopende jaar, als: *het schilderen van het residentie huis, reparatien aan den zolder, het dakwerk, de bureaux, wacht- en verdere bijgebouwen, het schoolgebouw en het bouwen van een magazijn voor vogelnestjes en eene opzieners woning te Karang Bollang.*

Gegadigden worden uitgenoodigd hunne inschrijvings-billetten, voor of uiterlijk op den 15den julij aanstaande, op welken dag voorschreven werken definitivelijk aan den minsten inschrijver of minder zullen worden toegewezen, in te zenden, [illegible] tot dat tijdstip de bestaande voorwaarden, waarop voorschreven werken zullen worden uitbesteed, en de bestekken der gebouwen ter lezing en bezigtiging liggen ter secretarie alhier.

Soerakarta, den 28sten juni 1828.
De Resident voornoemd,
Kolonel NAHUIJS.

—Ingevolge bekomene autorisatie bij Resolutie der Indische Regering, van den 25sten maart jl. no. 7, zal de ondergeteekende kolonel, resident en militaire kommandant van Sumatra's West-kust, den 15den october aanstaande, te Benkoelen, aan den hoogsten bieder, bij wijze van huur of verpachting, voor den tijd van vijf jaren, [illegible] 's lands specerij plantagien, genaamd *Parmattang Ballam, Arroengang* en *Boekiet Sie Alam* te Benkoelen, met en benevens de fraaije, logeable, licht, sterk en wel gebouwde heeren huizinge te *Parmattang Ballam*, met de meubelen en bijgebouwen, omgeven met dies tuin; alsmede den inventaris van gereedschappen, behoorende tot de plantagien, ruim [illegible] stuks koebeesten en ossen; zullende aan den huurder worden ter dispositie gesteld 130 benneligen, voor welker onderhoud door den huurder zal moeten gezorgd worden, bestaande deze plantagien in 9284 nootenmuskaat en 6 nagelboomen.

De condition van deze verpachting liggen ter visie ter secretarie dezer residentie alhier, en te Boekoelen, ten kantore van den assistent resident aldaar.

De Kolonel, Resident en Mil. Komm. voornoemd,
[illegible]

Padang, *17 mei 1828.*

—De bij Resolutie van President en Leden in den Raad van Justitie te Batavia, d. d. 28 mei 1827, verleende curatele over den persoon en goederen van *Jacobus Martinus de Keyzer*, bij resolutie van genoemden Raad, d. d. 26 juni jl. geprolongeerd zijnde, voor den tijd van een jaar, zoo wordt der gemeente daarvan door deze kennis gegeven, op dat zich een ieder wachte voor schade.

Ter ordonnantie van President en Leden voornd.
De Griffier bij den Raad van Justitie te Batavia,
P. VAN HOEK.

Batavia, *den 3den juli 1828.*

VASTGESTELDE PRIJZEN.

	Batavia.		Samarang.		Soerabaija.	
	guld.	cents.	guld.	cents.	guld.	cents.
Tarwen brood de [illegible] oncen.	,,	25	,,	30	,,	33½
Varkens-vleesch het katje.	[illegible]	[illegible]	,,	50	,,	[illegible]
Ossen-vleesch het pond.	,,	20	,,	16	,,	18

MARKTPRIJZEN.

	Batavia.		Samarang.		Soerabaija	
	guld.	cents.	guld.	cents.	guld.	cents.
Klapper-olie per takker of 32 bottels.	11 à 13	,,	16	,,	8	33½
Katjang-olie dito dito.	8	,,	9	,,	7	66
Dempel-olie per pikol.	,,	,,	30	,,	21	,,
Rijst per kojang.	100	,,	95	,,	80 à 90	,,
Idem per gantang.	,,	50	,,	19	,,	21
Brandhout de vadem van 18 voeten op 6	10	,,	12	,,	11 à 12	,,

EDICTALE CITATIEN.

Pro Fisco.

Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie te Batavia, op het daartoe door den fiskaal bij denzelven Raad, *Jan van der Vinne*, R. O., voor en van wege het Gouvernement van Nederlandsch Indië gedaan verzoek, hebben verleend het eerste default en admissie tot het doen eener tweede citatie bij *edicte ad valvas curiæ*, op en tegen alle degenen, die vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben op de ondervolgende gelden, wapenen en goederen: vier honderd en negentig spaansche matten, eene halve gouden spaansche mat; zes (waarschijnlijk gouden) armringen; tien ringen in soorten met en zonder steenen; een amathist; veertien (oogenschijnlijk gouden) knoopen; twee-en-twintig dito dito kleine dito; twee krissen met gouden scheden; eene koperen siriedoos; eene dito snuifdoos; tien krissen en klewangs in soorten; twee scheermessen; negen defecte geweren; zes pieken en twee kisten met oude plunjes;

Zoo is het, dat ik *Leendert Jacob Jeekel*, deurwaarder en gezworen exploiteur bij den Raad van Justitie voornoemd, bij deze voor de tweede maal dagvaard alle en een iegelijk, welke zouden vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben op de hierboven vermelde gelden, goederen en wapenen, om op donderdag den 7den augustus 1828, des morgens te acht ure precies, ter openbare rolle van welmelden Raad in persoon, dan wel bij gemagtigden te compareren, ten einde het eerste default te purgeren, hun vermeend regt of pretentie alsnog te institueren, te aanhooren zoodanigen eisch en conclusie, als door den fiskaal voornoemd, tot confiscatie van welmelde penningen zal worden gedaan, en genomen, daartegen te antwoorden en te procederen als naar regten, sub poene tegen de nalatigen of non-comparanten, dat zij zullen worden verklaard van hun regt en pretentie te zijn vervallen, en hun deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus geëxploiteerd en gepubliceerd, van de puije van het raadhuis te Batavia, op den 26sten juni 1828.

De deurwaarder en gezworen exploiteur bij den Raad van Justitie te Batavia,
L. J. JEEKEL.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Op den 19den julij des jaars 1828, zal door den vendumeester ter dezer residentie, bij executie, van 's heeren wege, ten overstaan van den heer [illegible] Soerakarta, worden verkocht, ter plaatse, alwaar ten dien [illegible] vendutie zal gehouden worden,

Zeker erf, met het daarop staande steenen met pannen gedekte huis en pedakken, staande en gelegen in het chinesche kamp alhier, grenzende ten noorden aan den chinees *Liem Intjong*, ten westen of met het front aan den grooten Bazaar, ten zuiden aan den chinees *Oei Pakoei*, en ten oosten aan de javaansche kampong.

Voorts, zoo als gezegde vastigheid ter plaatse voorschreven gelegen en toebehoorende is aan den chinees *Ong Kioelong*.

Indien er iemand mogt zijn, die eenig regt, actie of toezegging op voornoemd huis zoude willen pretenderen, zich opposeren tegen de executie en verkooping, die kome en make het aan ondergeteekenden bekend.

Die gading heeft om gemelde vastigheid te koopen, kome ten dage, ure, en plaatse voorschreven aanhooren de condition en doe zijn profijt.

Aldus gedaan en gepubliceerd, na voorgaanden klokslag, te Soerakarta, op heden den 26sten juni 1828.

De gezworen exploiteur ter residentie Soerakarta,
J. T. MARCKS.

—In [illegible] te bepalen [illegible] ter weeskamer alhier, als administrerende den boedel van wijlen den heer *J. F. Leps*, publiek verkocht worden, de aan dezelve gehoorende vastigheden, bestaande in:

1°. Het land Struiswijk, met dies inventaris.
2°. Het huis Struiswijk en bijgebouwen.
3°. Het land Tjelamba of Oetan Kajoe.
4°. Zeker erf, met het daarop staande groote huis en bijgebouwen, op den weg naar Meester Cornelis, laatst bewoond door den heer *de Linge*, en eindelijk
5°. Een ledig stukje grond, zijnde een gedeelte van het land Struiswijk.

Namens de weeskamer.
De waarnd. Secretaris,
FOCQUIN.

Batavia, *3 juli 1828.*

—Versche manilla cigaren, en supra fijne zwarte en witte mans hoeden, bij J. SPEET.

—Primo augustus aanstaande zal op publieke vendutie worden verkocht, ingeval zulks niet reeds, vroeger on-

der de hand is geschied, het erf, huis, pakhuis en bijgebouwen, gelegen aan de westzijde van de Rivier de Kalie-maas, hier ter stede, toebehoorende aan den heer *John Greig*, de dag zal nader bij bekkenslag alhier bekend gemaakt worden. Voor nadere informatie, gelieve men zich te adresseren aan de heeren *Banck* en *Co.*, of aan den ondergeteekenden. J. JESSEN.

Soerabaija, *25 julij 1828.*

—Bij *J. F. Goltdammer* pas aangebragt per het schip CATHARINA ELISABETH, kapitein *Lutjens*, puik ligt en zwaar bier en versch selzerwater.

—In den loop dezer maand julij, publiek zal worden verkocht, eene hoeveelheid katjang-tana en padie, van het land Lojaemie, uit den oogst van dit loopende jaar, inmiddels zijn dezelve uit de hand te koop; adres bij *J. L. Wattig*, te Batavia.

—De ondergeteekenden bieden de lading factuurs gewijze aan, van het fransche schip ALEXIS, komende van Bordeaux, bestaande in: wijnen, azijn en brandewijn op [illegible] van fijne wijn in kisten, [illegible] fleschen, als: medoc, la Rose, St. Julien, muscat, sauterne, champagne, bourgogne, likeuren, vruchten op brandewijn en op azijn, amandelen, pruimen, kurken, modewaren, parfumerien, dames en mans kleeden, enz., enz.

N. CEZARD en J. SCHOUTEN.

7 julij 1828.

—Met de CATHARINA ELIZABETH, kapitein *Lutjens*, heeft de ondergeteekende ontvangen de volgende goederen, als: fraaije modewaren, bestaande in: zijden stoffen voor dames kleeden, cote pali, barège, gros de naples, gros de florence, fraai moiré en gazen linten, geborduurde gazen en tulen dames kleeden, jaconet, geborduurde en effen neteldoek, kamerdoek, cambrics, tule, gefestonneerde en geborduurde strooken en zakdoeken, witte en zwarte zijden kousen en sokken, kinder mutsen, drap de soie, fraai kinderspeelgoed, fluweelen petten, naai- en borduur-katoenen, fraaije gouden bijouterien, en eenige der laatst uitgekomene duitsche werken; mede heeft de ondergeteekende pas uit China ontvangen, een brilliant assortiment zijden stoffen, waaronder fraaije schotsche zijde, voor dames kleeden, krip van onderscheidene kleuren, naai- en borduur zijde en fraaije linten, bij J. SPEET.

—Op woensdag den 9den dezer, zal ter Beurze, te 11 uren precies, [illegible] verkocht worden eene som van circa zes duizend guldens kopergeld, voor rekening van den belanghebbenden.

HUWELIJKEN.

Getrouwd,

JOAN CORNELIS REIJNST,

met

CATHARINA GEERTRUIDA SCHERPINGH, weduwe *Theunissen.*

Batavia, *den 6den julij 1828.*

GEBOORTEN.

Bevallen, [illegible] eene dochter, de echtgenoot van

J. VAN DER VEN.

Batavia, *den 4den julij 1828.*

STERFGEVALLEN.

Te Rotterdam is op den 14den maart 1828 overleden, de heer *Willem Suermondt*, oud Lid der Staten van Holland en oud Raad der Stad Rotterdam, in den ouderdom van zeven-en-tachtig jaren en drie maanden.

—Heden overleed in hoogen ouderdom, vrouwe *Elizabeth Everts*, laatst weduwe *Simon Roodenhuijs*.

Alle degenen, die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan haren boedel, worden verzocht hiervan opgave of betaling te doen, binnen den tijd van zes weken, gerekend van heden.

De testamentaire executeuren,

Cheribon, F. BLAY VAN DOCKUM.

den 29sten junij 1828. N. J. MATTHIJS.

POST-KANTOOR.

BATAVIA.

Wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het postkantoor te Batavia paketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden:

naar	schip	kapitein
Nederland,	*Ned. schip Elizabeth,*	C. Pakes.
Rotterdam,	*dito dito Vrouw Maria,*	Noorbeek.
Hamburg,	*Hamb. schip Sophie,*	Spliedt.

BATAVIA, *De Postmeester*

den 3den julij 1828. P. A. B[illegible]

SAMARANG.

Wordt bij deze aan het publiek bekend gemaakt, dat aan het postkantoor te Samarang paketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden:

naar	schip	kapitein
Riouw,	*Chineesche toop,*	Madam.
Benkoelen,	*Boegeneesche dito,*	Begtjouwhing.
Moluccos,	*Holl. schoener Coloniale Trader,*	W. Morling.

SAMARANG, *De Post-kommies,*

den 29sten junij 1828. SCHORNACK.

VERTREKKENDE SCHEPEN.

De stoomboot VAN DER CAPELLEN zal naar Tagal en Samarang vertrekken, dingsdag den 8sten dezer, 7 ure des morgens, en zal, den 13den dezer, voor plaats Samarang verlaten.

THOMPSON, ROBERTS en Co.

Batavia, *den 4den julij 1828.*

—The Steam-Boat VAN DER CAPELLEN, will sail Tagal and Samarang, on Tuesday morning the 8th at 7 o'clock; and will leave Samarang for this place the 13th inst. THOMPSON, ROBERTS & Co.

Batavia, *4th july 1828.*

—For passage to the Isle of France and Europe, English Ship HOOGHLY, Captein *Reeves*, apply to

Messrs. PATON, MORGANS & Co.

—Passage naar Samarang en Soerabaija, met het snelzeilende schip ABEL TASMAN, kapitein *D. F. B*[illegible] adres bij den kapitein of *Wattendorff*, *Hipp* en *Zimmerman.*

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

J. F. Goltdammer, wenschende zijne uitstaande zaken [illegible] verzoekt op het vriendelijkste alle degenen, welke nog iets aan hem schuldigd zijn, hunne rekeningen in den loop van maand wel te willen voldoen, kunnende na afloop dien tijd, voor de vervallene posten aan niemand uitstel van betaling verleend worden.

—Te huur, het aangenaam buiten-verblijf Tjecoppo gelegen in het district Buitenzorg, aan den 52sten paal af van Batavia, met dies ameublement, en wijders al het men op een buiten verblijf benoodigd heeft, waaronder begrepen de moes- en vruchttuin; informatie desaangaande te bekomen bij DE BLOT, q.q.

Batavia, *den 3den julij 1828.*

—De advokaat Mr. *A. A. van Vloten* heeft zijn kantoor verplaatst ten huize van den heer *C. M. Ba*[illegible]*hauer*, op Molenvliet.

—Algemeene vergadering van deelhebberen in de Javasche Assurantie Maatschappij, op woensdag den 9den julij, 11 ure, in het lokaal der Beurs.

THOMPSON, ROBERTS en Co.

secretarissen en tresauriers.

—Deelhebberen in de Javasche Assurantie Maatschappij worden mits deze herinnerd, dat volgens art. 6 der overeenkomst de stortingen voor aandeelen, vóór of den 10den julij, moeten geschieden, ten kantore van

THOMPSON, ROBERTS en Co.

secretarissen en tresauriers.

—De Javasche Assurantie Maatschappij zal op den 15 julij beginnen risico's aantenemen. Men vervoege zich daartoe ten kantore van

THOMPSON, ROBERTS en Co.

secretarissen en tresauriers.

TE BATAVIA TER LANDS DRUKKERIJ.